

فصور پزشکی و انواع آن

دکتر مریم عامری

دانشیار گروه پزشکی قانونی

دانشگاه علوم پزشکی ایران

اهداف

- هدف کلی: آشنایی با تعریف انواع قصور پزشکی
- هدف اختصاصی: توانایی تشخیص انواع قصور رخ داده در مراکز درمانی و مدیریت جهت جلوگیری از رخداد دوباره آنها

فهرست مطالب

- قصور چیست؟
- چه موقع ارتکاب قصور به پزشک اطلاق میشود؟
- انواع قصور پزشکی کدام است؟

معنای قصور

- لغت نامه دهخدا:

فروماندن, عاجز گردیدن, کوتاه آمدن, فرو نشستن

- فرهنگ فارسی عمید:

از کاری باز ایستادن, وا گذاشتن کاری از روی عجز

برای اطلاق لفظ "قصور پزشکی":

- فرد باید بیمار پزشک باشد و در واقع پزشک مراقبت پزشکی و درمان وی را پذیرفته باشد.
- پزشک باید اعمالی انجام داده باشد که از نظر معیارهای پزشکی قابل پذیرفتن نمیباشد.
- در نتیجه انجام عملی که نباید انجام میشد و یا انجام ندادن کاری که باید انجام میگرفت، بیمار متحمل آسیب شده باشد.

انواع قصور پزشكي:

- بي مبالاتي
- بي احتياطي
- عدم مهارت
- عدم رعايت نظامات دولتي

بي مبالاتي

پزشک از انجام اعمالی که در مواجهه با بیمار جزو اعمال پذیرفته شده ضروری بوده اند، غفلت نموده است.

اموری که لازم بوده انجام دهد انجام نداده است

مثال

فردی دچار حادثه شده و توسط پزشک ویزیت میشود (با این کار وی مسئولیت بیمار را پذیرفته است).

مصدوم در اثر افتادن روی دستش از درد مچ دست شاکی است. پزشک با معاینه بالینی تشخیص ضربدیدگی جزئی گذاشته و با دستور دارویی وی را مرخص میکند. مصدوم بعد از مدتی بعلت استمرار درد و تورم ناحیه مچ دست به پزشک دیگری مراجعه و در رادیوگرافی تشخیص شکستگی داده میشود و علیرغم درمان مقتضی دچار عوارضی (بدجوش خوردن، ارتریت و از کار افتادگی) میشود (بعبارت دیگر بیمار دچار آسیب میشود)

غفلت از انجام رادیوگرافی توسط پزشک

بی مبالاتی

بي احتياطي

پزشک در اثر بي توجهي و بي دقتي اشتباهاتي انجام داده که نتیجه آن، آسیب دیدن بیمار است.

اموری انجام شده که نباید انجام میشود

مثالهایی از بی احتیاطی

- پاره کرده روده در اعمال جراحی مثل جراحی کیسه صفرا
- بستن حالب هنگام اعمال جراحی زنان
- تجویز دارو با دوز اشتباه، بیش از میزان دوز درمانی
- اشتباه در اتصال گازهایی که در اتاق عمل استفاده میشوند
- تزریق وریدی دارویی که منع مصرف وریدی دارد

عدم مهارت

- ناتوانی در انجام اموری تخصصی که توانایی یا کارایی خاصی لازم دارند
- ممکن است ناشی از تازه کاری و کم تجربگی باشد و یا ناشی از عدم بهره وری کافی از دانش پزشکی

عدم آشنایی متعارف به اصول علمی و فنی

مثال های از عدم مهارت

- عدم بکارگیری تکنیک صحیح در جراحی
- عدم توانایی مقابله صحیح با برخی عوارض احتمالی قابل پیش بینی
- انجام اقداماتی خارج از حیطه تخصصی که منجر به عارضه و آسیب بیمار گردد
- انجام جراحیهای تخصصی قلب و عروق توسط جراح عمومی در صورتیکه به علت عدم تبحر کافی منجر به عارضه گردد

عدم رعایت نظامات دولتی

منظور نظامات خاص مربوط به صاحبان حرفه های پزشکی و رشته های وابسته است. این نظامات خاص شامل قوانین و آئین نامه های نظام پزشکی و دستورالعملهای وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و بخشنامه های مراکز علمی و درمانی و هرگونه قانون، مصوبه، آئین نامه، بخشنامه و دستورالعملهایی که از طرف قانونگذار یا مقامات صلاحیتدار در امور پزشکی وضع گردیده میباشد. عمل نکردن به هر کدام را عدم رعایت نظامات دولتی میگویند.

مثالهایی از عدم رعایت نظامات دولتی:

- عدم پذیرش بیماران اورژانسی
- تجویز داروهای ممنوعه
- افشای اسرار بیماران (به جز به موجب قانون)
- تحمیل مخارج غیر ضروری به بیمار
- ایجاد رعب و هراس در بیمار با تشریح غیر واقعی و خامت بیماری
- تبلیغات گمراه کننده و ...

عدم رعایت نظامات دولتی ممکن است علاوه بر محکومیت کیفری و جبران خسارت وارده منجر به محکومیت انتظامی پزشکان نیز بشود.

مواردی از عدم رعایت نظامات دولتی که صرفاً به صورت فحاشی و افتاده و موجب ضرر و زیان اشخاص دیگر نشده باشد موجب مسئولیت کیفری نخواهد شد.

سپاس از توجه شما